

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/46/2021
Identifikačné číslo spisu: 7219207615
Dátum vydania rozhodnutia: 21.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7219207615.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: B. U., nar. XX. B. XXXX, bytom F., zastúpeného JUDr. Lenka Géč, so sídlom Jána Rášu 793, 900 86 Budmerice, proti žalovanej: JUDr. Y. G., nar. XX. Q. XXXX, bytom R., o zaplatenie 120 000,- eur s príslušenstvo, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 33Cb/92/2019, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 2. decembra 2020, č. k. 4Cob/151/2020, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a .
- II. Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 31. júla 2020, č. k. 33Cb/92/2019-118 (ďalej aj „rozsudok pre zmeškanie žalovaného“ alebo „kontumačný rozsudok“), zaviazal žalovanú povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 120 000,- eur s 5 % úrokmi z omeškania ročne od 21. apríla 2019 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

1.1. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobou doručenu súdu dňa 26. augusta 2019 žalobca navrhol, aby súd žalovanú zaviazal na zaplatenie sumy vo výške 120 000,- eur z titulu bezdôvodného obohatenia žalovanej. Svoj nárok žalobca odôvodnil tým, že dňa 1. júna 2017 podpísal Zmluvu o prevode časti 45 %-ného obchodného podielu, na základe ktorej sa mal stať spoločníkom v obchodnej spoločnosti HA - STO, s.r.o., so sídlom Werferova 1, Košice, IČO: 50 312 090, pričom za obchodný podiel mal žalobca žalovanej uhradiť 230 000,- eur. Časť sumy vo výške 120 000,- eur žalobca zaplatil 31. augusta 2017 prevodom na bankový účet, avšak žalovaná celý obchodný podiel na konci roka 2018 previedla na novú spoločničku a žalobcom zaplatenú sumu vo výške 120 000,- si ponechala. Žalobca následne zaslal žalovanej odstúpenie od zmluvy a výzvu na vrátenie sumy vo výške 120 000,- eur, avšak žalovaná na výzvu nereagovala, z ktorého dôvodu jej žalobca následne zaslal predžalobnú výzvu - žalobca v konaní požadoval úroky z omeškania počítajúc odo dňa nasledujúceho po dni, keď mala plniť na jej základe.

1.2. Uznesením č. k. 33Cb/92/2019-101 zo dňa 28. mája 2020 (žalovanej doručené dňa 19. júna 2020 na č. l. 106 spisu) uložil súd prvej inštancie žalovanej povinnosť písomne sa vyjadriť k žalobe v lehote 15

dní odo dňa doručenia uznesenia, spolu s poučením, že ak bez vážneho dôvodu nesplní povinnosť uloženú vo výroku uznesenia, môže súd aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, a to v zmysle ust. 273 C. s. p. Žalovaná ostala v konaní nečinná. Okresný súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 177 ods. 2 písm. c/ C. s. p., oznámenie o vyhlásení rozsudku bolo na úradnej tabuli a webovej stránke súdu zverejnené dňa 22. júla 2020, čím bola zachovaná lehota podľa § 219 ods. 3 C. s. p. pred jeho verejným vyhlásením dňa 31. júla 2020. Rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 31. júla 2020, č. k. 33Cb/92/2019-118, bol žalovanej doručený dňa 26. augusta 2020 (č. l. 121 spisu).

1.3. Podaním zo dňa 28. augusta 2020 (na č. l. 123 spisu) doručeným osobne súdu dňa 2. septembra 2020 podala žalovaná návrh na zrušenie rozsudku okresného súdu zo dňa 31. júla 2020 v zmysle ust. § 277 a nasl. C. s. p., kde uviedla, že „nemala žiadnu vedomosť o vedenom súdnom konaní, nakoľko so žalobcom komunikovala a uzatvorila s ním dňa 15. februára 2020 Dohodu o urovaní, v zmysle ktorej došlo k urovnaniu všetkých sporných práv jej účastníkov, pričom jedným z vyhlásení vykonaných účastníkmi tejto dohody bolo, že nedošlo zo strany účastníkov k uplatneniu akéhokoľvek práva na plnenie a/alebo akéhokoľvek iného práva súdnou a/alebo inou cestou. Žalovaná nemala žiadnu pochybnosť o dobrom úmysle žalobcu urovnať právny spor, dôverovala vyjadreniam žalobcu, a teda ani nepredpokladá, že žalobca inicioval súdne konanie o zaplatenie. Z uvedených dôvodov žalovaná nenavštevovala svoju elektronickú schránku, až prevzatím rozsudku pre zmeškanie dňa 26. augusta 2020 sa dozvedela o súdnom konaní. Žalovaná zároveň zdôraznila, že procesné strany ako účastníci dohody o urovaní všetky sporné práva a povinnosti bezvýhradne urovnali tak, že pôvodný záväzok žalovanej voči žalobcovi sa zmenil na nový záväzok žalovanej voči žalobcovi vo výške 30 000,- eur a žalovaná tento svoj nový záväzok splnila.“ Na základe uvedeného žalovaná navrhla, aby okresný súd svoj rozsudok zo dňa 31. júla 2020 zrušil. Súčasťou predmetného podania bolo vyjadrenie žalovanej k žalobe (na č. l. 126 spisu), kde okrem vyššie uvedeného namietala, že vzhľadom na Dohodu o urovaní zo dňa 15. februára 2020 nerozumie postupu žalobcu k uplatneniu práva na plnenie.

1.4. Okresný súd uznesením zo dňa 7. septembra 2020, č. k. 33Cb/92/2019-133, návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo dňa 31. júla 2020 zamietol, nakoľko neboli plnené zákonné podmienky pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie v zmysle ust. § 277 a nasl. C. s. p. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že hoci žalovaná k návrhu pripojila vyjadrenie k žalobe, v danom prípade absentuje ospravedlniteľný dôvod zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe, resp. žalovaná uviedla len to, že nenavštevovala svoju elektronickú schránku, pretože vec so žalobcom považovala za vybavenú mimosúdne. Uvedené podľa záveru súdu prvej inštancie nie je akceptovateľným dôvodom zmeškania lehoty a nevedomosti o prebiehajúcom súdnom konaní a zanedbanie kontroly elektronickej schránky na doručovanie z dôvodu dôvery v mimosúdne vyriešenie sporu nemožno podľa okresného súdu hodnotiť inak, ako nezáujem o vlastné záležitosti, ktorý sa tak v rovine procesnej pretavil do straty sporu. Ako neuspokojivý zhodnotil okresný súd uvedený argument žalovanej aj z dôvodu, že elektronickej schránky žalovanej nie je zriadená len na účely písomnej komunikácie medzi ňou a žalobcom.

2. Na odvolanie žalovanej (č. l. 138 spisu) Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 2. decembra 2020, č. k. 4Cob/151/2020-154 potvrdil uznesenie okresného súdu zo dňa 7. septembra 2020, č. k. 33Cb/92/2019-133 (výrok I.) a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Krajský súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zanedbanie kontroly elektronickej schránky na doručovanie z dôvodu dôvery v mimosúdne vyriešenie sporu nepovažuje za ospravedlniteľný dôvod, ktorý by opodstatňoval zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Na doplnenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol, že žaloba proti žalovanej bola okresnému súdu doručená dňa 27. augusta 2019 a Dohodu o urovaní strany uzavreli dňa 15. februára 2020, teda až takmer pol roka po začatí konania, súdny spor teda inicioval žalobca ešte pred jej uzavretím. S akcentom na zásadu „právo patrí bdelym“ odvolací súd uzavrel, že dôvody uvádzané žalovanou, pre ktoré zmeškala lehotu na podanie vyjadrenia podľa ust. § 273 písm. a/ C. s. p. nedávajú podklad pre záver, že konala v súlade s touto zásadou, preto aj s tohto dôvodu vyhodnotil krajský súd odvolanie žalovanej ako nedôvodné a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Hmotnoprávnymi námietkami žalovanej k nároku žalobcu sa odvolací súd

nezaoberal, nakoľko podľa § 277 ods. 1 C. s. p. je predmetom prieskumu pri rozhodovaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie výlučne otázka, či žalovaný zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a/ C. s. p. z ospravedlniteľných dôvodov. Odvolací súd žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže z obsahu spisu nevyplynulo, že by mu trovy v odvolacom konaní vznikli.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná dňa 5. marca 2021 dovolanie, ktorým sa domáhala, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

3.1. Dovolateľka sa nestotožňuje so záverom a dôvodmi rozhodnutia krajského súdu, nakoľko konajúci súd daným podľa žalovanej prísny formalistickým prístupom spôsobil porušenie jej práva na spravodlivý proces, a to najmä vo svetle významnej skutočnosti preukázanej hmotnoprávnej námietky, teda existencii Dohody o urovnaní medzi stranami sporu, čím podľa dovolateľky došlo k zániku uplatňovaného práva zo strany žalobcu. Neprihliadnutie na takto relevantný dôkazný prostriedok zo strany konajúceho súdu považuje dovolateľka za arbitrárne a napádané rozhodnutie je z tohto dôvodu podľa nej nepresvedčivé a nepreskúmateľné. Dovolateľka konštatuje, že stav právnej istoty medzi stranami sporu, spočívajúci v uzatvorení Dohody o urovnaní a zaplatení nového záväzku, nesmie byť naštrbený arbitrárnym postupom súdu. Tvrdí, že pri prvom možnom úkone vo vzťahu k súdu, o ktorom sa dozvedela, konala a preukázala hmotnoprávny zánik žalobou uplatňovanej pohľadávky. Dôvody svojho dovolania žalovaná argumentačne opiera o uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 4. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 233/2019-22. S poukazom na uvedené dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie krajského súdu zo dňa 2. decembra 2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas žalovaná, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 2 písm. a/ C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p. veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 431 ods. 1 a 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

9. Ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľne, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle

konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

10. Dovolací súd prioritne musel posúdiť, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu možno považovať za rozhodnutie vo veci samej v zmysle dikcie ustanovenia § 420 C. s. p.

10.1. Vychádzajúc z právnej úpravy obsiahnutej v základnom procesnom predpise možno uzavrieť, že rozhodnutiami odvolacieho súdu, vydanými formou uznesenia, ktorými sa konanie končí, sú nepochybne uznesenie o odmietnutí odvolania (§ 386 C. s. p.), uznesenie o zastavení odvolacieho konania pre späťvzatie odvolania (§ 369 ods. 3 C. s. p.), uznesenie o zastavení odvolacieho konania v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku, uznesenie o pripustení späťvzatia žaloby a zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a zastavení konania (§ 370 C. s. p.). Možno konštatovať, že rozhodnutiami odvolacieho súdu, ktorými sa konanie končí, sú aj uznesenia, ktorými dovolací súd potvrdil alebo zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým sa konanie končí. Pôjde teda o rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní proti tým uzneseniam podľa § 357, ktorými sa konanie končí, t. j. o zastavení konania, o odmietnutí podania, o odmietnutí žaloby na obnovu konania, o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že tieto rozhodnutia (podľa § 357 C. s. p.) možno preskúmať z dôvodu zmätočnosti, avšak z dôvodu zásadnej právnej významnosti sú z preskúmania dovolacím súdom vylúčené podľa § 421 ods. 2 C. s. p. (viac pozri komentár Števeček, M., Ficová, S., Baricová, J., Meisrkonová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1356 s.).

11. Podstatnú časť argumentácie, ktorou žalovaná odôvodnila zásah do svojho práva na spravodlivý súdny proces, venovala tvrdeniu, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné, nepreskúmateľné a arbitrárne. Vo veci konajúce súdy, podľa dovolateľky, formalistickým prístupom spôsobili porušenie práva na spravodlivý proces, a to najmä vo svetle významnej skutočnosti preukázanej hmotnoprávnej námietky, teda existencii Dohody o urovnaní medzi stranami sporu, čím podľa dovolateľky došlo k zániku uplatňovaného práva zo strany žalobcu. Dovolateľka tvrdí, že pri prvom možnom úkone vo vzťahu k súdu, o ktorom sa dozvedela, konala a preukázala hmotnoprávny zánik žalobou uplatňovanej pohľadávky.

12. Podľa ust. § 387 ods. 2 C. s. p., ak sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Podľa ust. § 387 ods. 3 C. s. p. dovolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Dovolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

14. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

15. Dovolací súd uvádza, že sa porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysel rozhodovacej činnosti ústavného súdu situáciu, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojim postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zjavné dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy. Podobne ako v skutkovej oblasti, aj v oblasti nedostatočne vyloženej a zdôvodnenej právnej

argumentácie nastávajú obdobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale tiež aj so zásadami spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Nepochybne do práva na spravodlivý proces patrí právo sporovej strany na preskúmateľné a dostatočne odôvodnené súdne rozhodnutie, s náležitosťami vyžadovanými zákonnou úpravou procesného práva (sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Na to, aby odôvodnenie rozhodnutia spĺňalo všetky zákonom požadované náležitosti nie je súd povinný dať podrobnú, odpoveď na každý argument sťažovateľa. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgias c. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

17. K namietanej arbitrárnosti rozhodnutia z dôvodu, že odvolací súd sa nezaoberal argumentami žalovaného a nedal odpovede na jeho otázky, dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR č. II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 C. s. p. Najvyšší súd preto poznamenáva, že za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

18. Pokiaľ sa odvolací súd po preskúmaní veci a nepadnutého rozhodnutia stotožní s názorom vysloveným súdom prvej inštancie bez toho, aby vytkol obsah odôvodnenia rozhodnutia, nemožno túto skutočnosť považovať za vadu, ktorá by napĺňala predpoklady zákonom stanoveného dovolacieho dôvodu len preto, že sporová strana s rozhodnutím nesúhlasí. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Obe rozhodnutia súdov nižších inštancií zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. V prípadoch, keď sa odvolací súd v celom rozsahu stotožní s rozhodnutím súdu prvej inštancie, tak rozhodnutia obsahujú stranám sporu známe podania, známe napadnuté rozhodnutie a v závere obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti a presvedčivosti napádaného rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje. Je tomu tak aj v posudzovanej veci, preto rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné.

19. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaná nesúhlasí s rozhodnutiami súdov nižšej inštancie, keď nevyhoveli jej návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Preto bolo úlohou dovolacieho súdu posúdiť, či postup konajúcich súdov bol správny, alebo naopak nesprávny, ktorý by mal za následok odopretie prístupu žalovanej k spravodlivosti, čím by bola založená prípustnosť jej dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

20. Dovolací súd v tejto súvislosti a vo vzťahu k námietkám vznesených žalovanou uvádza, že vo veci konajúce súdy dostatočne zdôvodnili svoj záver, keď vysvetlili, že rozsudok pre zmeškanie je osobitným druhom súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity strán v sporovom konaní. Podľa ust. § 277 ods. 1 C. s. p., ak žalovaný z ospravedlniteľných dôvodov zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a/ C. s. p., môže podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie spolu s vyjadrením. Procesnú pasivitu pri rozsudku pre zmeškanie podľa § 273 C. s. p. je potrebné posudzovať tak, že žalovaná subjektívne aj napriek tomu, že sa k žalobe vyjadriť mohla, nekonala tak a z tohto dôvodu bolo namieste sankcionovať ju rozsudkom pre zmeškanie. Z dôvodu, že nemožno vylúčiť, že na strane žalovanej nastanú neočakávané udalosti objektívneho charakteru, v dôsledku ktorých sa nevyjadří k žalobe v lehote stanovenej súdom, je účelom ust. § 277 ods. 1 C. s. p. zabezpečiť žalovanej súdnu ochranu v prípade, ak z ospravedlniteľných dôvodov zmeškala lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a/ C. s. p. Práve dôvodnosť a miera „ospravedlniteľnosti“ uvedeného dôvodu zmeškania určenej lehoty na vyjadrenie má byť predmetom skúmania súdmi nižších inštancií, ako tomu bolo i súdnej veci.

Vzhľadom na to, že pojem „ospravedlniteľný dôvod“ nie je právnou normou definovaný, je iba na úvahe súdu, ktoré okolnosti v intenciách konkrétneho prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia (obdobne Nález sp. zn. II. ÚS 369/2018-56). Odvolací súd správne uviedol, že za ospravedlniteľný dôvod možno považovať závažné prekážky, ktoré žalovanej bránili v možnosti podať vyjadrenie v súdom prvej inštancii určenej lehote k doručenej žalobe a k jej prílohám (napr. pobyt v nemocnici, dlhodobý pracovný pobyt v zahraničí a pod.). Súd môže rozsudok pre zmeškanie podľa § 273 C. s. p. zrušiť len v prípade, ak žalovaná tvrdí a zároveň preukáže existenciu vážneho ospravedlniteľného dôvodu pre zmeškanie lehoty na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a/ C. s. p. Žalovaná naprieč konaním tvrdila, že o prebiehajúcom súdnom spore nemala vedomosť, nenavštevovala svoju elektronickú schránku až do 26. augusta 2020, kedy sa z doručeného rozsudku pre zmeškanie dozvedela o prebiehajúcom konaní. So žalobcom uzavrela dňa 15. februára 2020 Dohodu o urovnaní, ktorou došlo k urovnaniu všetkých sporných práv medzi ňou a žalobcom, a teda nepredpokladala, že by žalobca inicioval proti nej súdne konanie. Dovolací súd súhlasí so záverom súdov oboch inštancií, keď tieto nepovažovali zanedbanie kontroly elektronickej schránky na doručovanie z dôvodu dôvery v mimosúdne vyriešenie sporu za ospravedlniteľný dôvod, ktorý by opodstatňoval zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že súdny spor proti žalovanej inicioval žalobca ešte jej uzavretím. Rovnako správne a logické je tvrdenie okresného súdu, že elektronická schránka žalovanej nie je zriadená iba na účely písomnej komunikácie medzi ňou a žalobcom, a teda „nenavštevovanie elektronickej schránky“ je zo strany žalovanej výlučne zanedbaním jej kontroly, a uvedené nemožno v žiadnom prípade klasifikovať ako ospravedlniteľný dôvod v zmysle ust. § 273 C. s. p.

21. Za nepravdivú možnosť označiť i námietku dovolateľky v bode 20. jej dovolania, opierajúcu sa o rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 233/2019-22, kde uviedla, že „pri prvom možnom úkone vo vzťahu k súdu, o ktorom sa dozvedela, konala, a teda nebola v konaní nečinná.“ Dovolací súd s uvedeným v žiadnom prípade nemôže súhlasiť. Podľa § 105 ods. 1 C. s. p. súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu. „V prípade, ak má strana aktivovanú elektronickú schránku, súd musí prioritne doručovať do tejto elektronickej schránky, pričom doručovanie sa spravuje v takom prípade ustanoveniami zákona o e-Governmente, konkrétne § 29 až § 34 tohto zákona, ktorý v časti o elektronickej doručovaní má charakter špeciality k ustanoveniam Civilného sporového poriadku o doručovaní. Nie je na vôli strany sporu alebo iného zúčastneného subjektu, akou formou jej/mu súd bude doručovať písomnosti. Povinnosť doručovať písomnosti do elektronickej schránky je kogentne upravená a nezávisí od vôle strany, či iného subjektu“ (Horváth, E., Andrášiová, A., Henčeková, S. Civilný sporový poriadok, Komentár, 2 doplnené a prepracované vydanie. Wolters Kluwer SR s. r. o., 2018, s. 380).

21.1. Z návrhu žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo dňa 31. júla 2020 (na č. l. 124 spisu) vyplýva, že žalovaná „nenavštevovala svoju elektronickú schránku až do 26. augusta 2020, kedy prevzala rozsudok pre zmeškanie“. Z obsahu spisu (na č. l. 106 spisu) však jednoznačne vyplýva, že súd prvý úkon voči žalovanej vykonal, keď dňa 2. júna 2020 elektronicke zaslal a dňa 19. júna 2020 o 00:07 doručil žalovanej „do vlastných rúk s fikciou doručenia“ na adresu rc://sk/8352108743_stojkova_katarina uznesenie zo dňa 28. mája 2020, a teda minimálne od tohto dňa, pokiaľ by nešlo o číry nezáujem žalovanej o vlastné záležitosti, by dovolateľka vedela o prebiehajúcom konaní iniciovaným zo strany žalobcu.

22. Za rovnako správny a hoci stručne, no dostatočne odôvodnený, hodnotí dovolací súd i záver krajského súdu, a síce že hmotnoprávnymi námietkami žalovanej k nároku žalobcu sa odvolací súd nezaoberal, pretože podľa § 277 ods. 1 prvej vety C. s. p., predmetom prieskumu pri rozhodovaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie je výlučne otázka, či žalovaná zmeškala lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a/ C. s. p. z ospravedlniteľných dôvodov. Uvedené je osobitne dôležité zvýrazniť najmä vo vzťahu k námietkam žalovanej obsiahnutým v odvolaní, ktoré v takmer identickom znení pretransformovala i do svojho dovolania a ktoré tvorili výraznú väčšinu argumentácie žalovanej, o ktorú oprela dôvodnosť a prípustnosť svojho dovolania. Obsahová stránka vyjadrenia žalovanej podľa § 273 písm. a/ C. s. p., čo do existencie a obsahu Dohody o urovnaní medzi žalobcom a žalovanou, či samotná odôvodnenosť nároku žalobcu a jeho hmotnoprávne posúdenie, nemohla byť a správne ani

nebola predmetom skúmania zo strany súdov nižších inštancií, ktoré vzhľadom na charakter rozhodovania formou rozhodnutia pre zmeškanie skúmali naplnenie procesných podmienok pre jeho vydanie.

23. Po preskúmaní rozhodnutí súdov nižších inštancií preto najvyšší súd dospel k záveru, že ich postup v žiadnom prípade nie je možné označiť za formalistický, skutkové a právne závery súdov nie sú arbitrárne, či zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 220 ods. 2 C. s. p.).

24. Nakoľko konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., najvyšší súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

25. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., s dôrazom na skutočnosť, že žalobcovi v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

26. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.